

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SULĘCINIE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1153), art. 4¹ ust. 2 oraz ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1, 2, 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) Rada Miejska w Sulęcinie uchwala, co następuje:

§ 1.1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 – 2029 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

2. Program zawiera wykaz zadań przyjętych do realizacji, a także zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulęcinie.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sulęcina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Sulęcinie
z dnia 2025 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029

Sulęcinek

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029, zwany dalej „Programem”, określa zasady realizacji działań w zakresie zadań własnych gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, innych form używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Program uwzględnia przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz założenia Narodowego Programu Zdrowia. Gminna polityka w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom skupia się na tworzeniu i rozwijaniu zintegrowanego systemu wsparcia, mającego na celu skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Program wpisuje się w zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sulęcín na lata 2026 – 2032. Opracowanie Programu zostało poprzedzone przeprowadzeniem w 2025 roku diagnozy, co pozwoliło na dostosowanie planowanych działań do specyfiki i skali problemów występujących na terenie gminy Sulęcín. Odbiorcami Programu są mieszkańcy gminy Sulęcín, w tym osoby mające problemy związane z uzależnieniami lub zagrożone występowaniem problemów społecznych, a także ich rodziny. Program adresowany jest również do instytucji i organizacji zajmujących się rodzinami dotkniętymi dysfunkcjami wynikającymi z uzależnień, placówek edukacyjnych, Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacji pozarządowych oraz wszystkich osób zaangażowanych w promowanie zdrowego i wolnego od nałogów stylu życia. W Programie szczególną rolę zajmuje działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży oraz upowszechnianie idei trzeźwości w lokalnej społeczności.

ROZDZIAŁ 1 PODSTAWY PRAWNE

§ 1. Program opiera się na następujących aktach prawnych:

- 1) ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- 2) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- 3) ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670),
- 4) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- 5) Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025, przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. (Dz. U. 2021 r. poz. 642),
- 6) ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338),
- 7) ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411),
- 8) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Sulęcín na lata 2017–2025,
- 9) Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2025.

ROZDZIAŁ 2

DIAGNOZA WYBRANYCH ZAGADNIEŃ SPOŁECZNYCH Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

Wprowadzenie

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania. Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych. Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu. Na podstawie badań naukowych określono, iż w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców borykających się z problemami wynikającymi z picia. Populacja ta stanowi ok. 13% tej grupy wiekowej. Odsetek ten waha się od 11% wśród dzieci do 4. roku życia do prawie 15% w grupie wiekowej 13–17 lat (cyt. Moskalewicz J., Kiejna A., Wojtyniak B. (red.), Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej – EZOP Polska). Dzieci te stanowią grupę ryzyka – ze względu na kumulację czynników ryzyka (obciążenia genetyczne, niekorzystne środowisko rozwoju, zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców, normy oraz wzorce rodzinne i środowiskowe) są szczególnie narażone na podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym wczesną inicjację alkoholową i ryzykowne spożywanie alkoholu. Bardzo istotną formą pomocy tej grupie dzieci jest włączenie ich w program realizowany w opiekuńczych i specjalistycznych (realizujących program socjoterapeutyczny) placówkach wsparcia dziennego oraz na zajęciach socjoterapeutycznych i rozwojowych, prowadzonych przez samorządy lokalne. Przeciwdziałanie nietrzeźwości na drogach należy również do katalogu bardzo ważnych zadań, które powinny być uwzględniane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zadania powinny być prowadzone systemowo przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych zasobów, którymi dysponuje gmina. Poprzez 3 systemowe działania rozumie się współpracę organizacyjną wielu podmiotów, nie tylko tych zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych czy szeroko rozumianym bezpieczeństwem ruchu drogowego. Inicjatywy mające na celu zmniejszenie zjawiska nietrzeźwości na drogach powinny uwzględniać wszystkich uczestników ruchu drogowego i mogą być kierowane do ogółu populacji. Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem zawsze były i obecnie. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo. Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. W przypadku alkoholu potrzeba prawnego uregulowania, czyli interwencji „zewnętrznej” za pomocą prawa, wynika to również z braku możliwości rozwiązania tych problemów za pośrednictwem innych środków.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio-psycho-społeczną uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej. Wobec powyższego, model oddziaływań profilaktycznych oraz leczenia tego schorzenia musi być dostosowany do takiego sposobu postrzegania tej choroby. Szkody spowodowane

przez alkoholizm, jak i ryzykownie i szkodliwe spożywanie alkoholu występują w trzech głównych wymiarach:

- 1) indywidualnym – oddziaływanie negatywne na zdrowie psychiczne i fizyczne osób pijących,
- 2) społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie psychiczne i fizyczne członków rodziny, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie itp.
- 3) ekonomicznym – koszty: leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, leczenia odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy itp.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 – 2029 opierać się będzie na następujących zasadach: partnerstwa, systemowości, realizmu, kontekstu innych uzależnień, dostępu do informacji, kontynuacji działań. Podsumowując, profilaktyka prowadzona będzie, odpowiednio do stopnia ryzyka, na trzech poziomach:

- 1) profilaktyka uniwersalna - adresowana do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (dzieci, młodzieży, dorosłych, kobiet w ciąży oraz innych); jej celem jest dostarczenie każdemu wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom;
- 2) profilaktyka selektywna - adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym alkoholowych); jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych; profilaktyka selektywna jest dostosowana do specyficznych potrzeb danej grupy;
- 3) profilaktyka wskazująca - adresowana do tych jednostek z grup ryzyka, u których występują wczesne sygnały problemów i liczne niepokojące zachowania (np. częste wagary, okresowe upijanie się); jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji; wymaga indywidualnej diagnozy i polega na redukowaniu czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku (np. rodzinnym); nie jest to jednak terapia.

Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Alkohol działa szkodliwie na niemal wszystkie tkanki i narządy oraz wpływa na osłabienie systemu odpornościowego organizmu. Skutkiem tego jest m.in. zwiększone ryzyko występowania pewnych odmian raka, zwłaszcza przełyku, wątroby, części nosowej gardła, krtani i tchawicy oraz raka sutka u kobiet. Alkohol wywołuje też niedobory witamin i innych pierwiastków niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. Następstwem owych niedoborów są zaburzenia widzenia, zmiany skórne, zapalenie wielonerwowe, zmiany w błonach śluzowych i szpiku kostnym, zaburzenia procesów rozrodczych, szkorbut oraz zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym człowieka: bezsenność, depresja, niepokój, próby samobójcze, zmiany osobowości, amnezja, delirium tremens, psychoza alkoholowa, halucynozja. Alkoholizm zaliczany jest do nałogów, polegających na spożywaniu alkoholu w nadmiernych ilościach. Oprócz faktu, że doprowadza on osobę uzależnioną do wyniszczenia somatycznego i psychicznego, ma również wymiar społeczny ze względu na skutki, jakie niesie ze sobą jego nadmierne spożywanie. Doprowadza on do zjawiska nazywanego „patologią społeczną”, bo wprawdzie nałóg ten bezpośrednio dotyczy jednej osoby, ale pośrednio biorą w nim też udział osoby przebywające w otoczeniu pijącego.

Problem narkotykowy (narkomania) – według art. 4 pkt.11 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”. Zgodnie z zapisami art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii samorząd gminny jest zobowiązany do:

- 1) zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym wprowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Narkomania należy do najpoważniejszych problemów społecznych ostatnich lat. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w kontekście chorób zakaźnych, tj. HIV, zakażenie wirusem żółtaczki typu B i C, infekcje przenoszone drogą płciową, gruźlica. Zmiany społeczno-ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju, sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami i już uzależnionych, poszukujących pomocy. Szczególnie niepokojące jest zjawisko wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżanie się granicy wieku osób mających kontakt ze środkami uzależniającymi. Wśród młodzieży panuje błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia. Powszechnie znana jest skala trudności leczenia, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych w przywracaniu ich do normalnego życia. Efektywność leczenia osób z grupy uzależnionych jest niska, natomiast ryzyko wystąpienia u nich szkód zdrowotnych bardzo wysokie. Ponadto narkomania niesie za sobą wiele negatywnych skutków, takich jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, prostytutka, przemoc, bezdomność, hazard, alkoholizm. Wynika stąd konieczność podejmowania działań profilaktycznych i edukacyjnych, skierowanych przede wszystkim do młodych ludzi. Istotną rolę w tym procesie powinni odegrać rodzice, szkoły, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, policja, służby medyczne, organizacje pozarządowe. Ważne jest również współdziałanie tych wszystkich środowisk na rzecz przeciwdziałania narkomanii.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały również wskazówki wynikające z „Rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii”. Nawiązując do celu operacyjnego nr 2 Narodowego Programu Zdrowia należy zwrócić szczególną uwagę na wprowadzony katalog nowych, istotnych uzależnień współczesnej cywilizacji, zdefiniowany jako uzależnienia behawioralne. Mówiąc o uzależnieniu behawioralnym rozumie się przez to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia; do tego typu zaburzeń zachowania zalicza się przede wszystkim: uzależnienie od hazardu, od komputera i internetu, od pracy, seksu, pornografii i zakupów (NPZ str. 17 – D.U. 2016 poz.1492).

1. Charakterystyka gminy Sulęcín:

Gmina Sulęcín jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa lubuskiego. Siedzibą Gminy jest miasto Sulęcín, będące jednocześnie siedzibą władz powiatu sulęcińskiego. Obszar gminy zajmuje powierzchnię 320 km². Na jej terenie zlokalizowanych jest 17 miejscowości, w tym sołectwa: Brzeźno, Długoszyn, Drogomin, Grochowo, Małuszów, Miechów, Ostrów, Rychlik, Trzebów, Trzemeszno Lubuskie, Tursk, Wielowieś, Zarzyń, Żubrow oraz miejscowość nieposiadająca statusu sołectw: Wędrzyn, Długoszynek, Kolonia Glisno.

Na koniec 2024 roku gminę Sulęcín zamieszkiwało 14 861 osób, w tym 7517 kobiet i 7344 mężczyzn. Na przestrzeni lat 2021-2024 liczba mieszkańców zmalała o 400 osób. Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że ponad połowa mieszkańców gminy Sulęcín (57,7%) jest w wieku produkcyjnym, natomiast 18,2% - przedprodukcyjnym, a 24,1% w wieku poprodukcyjnym.

Wśród osób w wieku produkcyjnym, udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2023 – 2024 nieznacznie się zmienia i kształtuje się w następujący sposób: 2023 r. – 2,4%, 2024 r. – 2,5%.

W 2024 roku pomocą społeczną objęto 678 rodzin, w tym 1165 osób, z czego 23 osoby z powodu problemu z nadużywaniem alkoholu, a 3 osoby uzależnione od narkotyków (dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęcínie).

Na terenie gminy Sulęcín funkcjonują cztery szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Sulęcínie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Polskich Olimpijczyków w Sulęcínie,
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Strażaków w Trzemesznie Lubuskim,
- Szkoła Podstawowa im. Żołnierza Polskiego w Wędrzynie.

Łączna liczba uczniów w tych szkołach: w 2023 roku – 1302, a w 2024 roku - wynosiła 1394.

W Sulęcínie funkcjonują 2 szkoły ponadpodstawowe tj.: I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza, Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych im. Unii Europejskiej oraz Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy. Liczba uczniów w tych szkołach: w 2023 roku: 1046, a w 2024 roku - 978.

W gminie Sulęcín działają dwie poradnie leczenia uzależnień tj.:

- Specjalistyczna Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu przy Samodzielny Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Sulęcínie ul. W. Witosa 7 w Sulęcínie,
- Centrum Wsparcia i Terapii Uzależnień i Współuzależnienia przy ul. Kościuszki 6, które prowadzi Poradnię Leczenia Uzależnień i Poradnię dla Dzieci i Młodzieży Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej, gdzie można skorzystać z:
 - porad psychologicznych,
 - psychoterapii,
 - wsparcia dla rodziców,
 - terapii rodzin,
 - wsparcia w środowisku dziecka.

Funkcjonują także grupy wsparcia dla osób uzależnionych i dla osób współuzależnionych.

Na terenie gminy Sulęcín nie ma całodobowego oddziału terapii uzależnień. Najbliższe znajdują się w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu – Obrzycach i Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Ciburzu.

2. Charakterystyka rynku alkoholowego w gminie Sulęcín:

- 1) zasady dotyczące lokalizacji miejsc sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych na terenie gminy Sulęcín zostały określone w uchwale Nr LVI/31/24 Rady Miejskiej w Sulęcín z dnia 26 lipca 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie punktów sprzedaży alkoholu od miejsc użyteczności publicznej powinna wynosić co najmniej 100 metrów;
- 2) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Sulęcín - zgodnie z postanowieniami uchwały zostały precyzyjnie określone i przedstawiają się w następujący sposób:
 - a) do 4,5 % oraz piwa – 62 zezwolenia przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), 39 - przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (punkty gastronomiczne),
 - b) od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa — 62 zezwolenia przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), 39 - przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (punkty gastronomiczne),
 - c) powyżej 18 % – 62 zezwolenia przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), 39 - przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne),
- 3) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych (stan na 31 grudnia 2024 r.):
 - a) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy): 38, w tym o zawartości alkoholu powyżej 18% - 25,
 - b) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 9, w tym o zawartości alkoholu powyżej 18% - 4;
- 4) liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydanych przedsiębiorcom posiadającym zezwolenia – 6.
- 5) wartość sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2024, wyliczona na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców w gminie, wyniosła 23 715 778,71 zł, w tym:
 - a) 10 781 018,22 zł ze sprzedaży napojów do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa,
 - b) 1 940 402,45 zł ze sprzedaży napojów od 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa,
 - c) 10 994 358,04 zł ze sprzedaży napojów alkoholowych pow. 18 % zawartości alkoholu.

3. „Społeczna Diagnoza Uczniów 2018 – 2023 – LUSTRO”

W 2024 roku Gmina Sulęcín otrzymała raport z przeprowadzonej przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych, ul. Grochowska 45a, 60-277 Poznań „Społecznej Diagnozy Uczniów – LUSTRO”. Osoba odpowiedzialna za konstrukcję kwestionariusza ankiety, analizę danych i treść Raportu: dr Błażej Adam Dyczewski – adiunkt w Katedrze Badań nad Kulturą i Komunikacją w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Diagnoza prowadzona była we wszystkich czterech szkołach podstawowych gminy Sulęcín.

Badanie zostało przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety internetowej (CAWI), złożonego z 60 pytań, który był wypełniany audytoryjnie od 1 października 2018 r. do 12 stycznia 2019 r. Ewaluacja badania miała miejsce w dniach od 2 września 2021 r. do 10 grudnia 2021 r. Trzecia ewaluacja była realizowana w dniach od 21 października 2023 r. do 1 stycznia 2024 r. Warto zauważyć, że nastolatki, którzy w 2021 r. byli uczniami klas V, VI, VII lub VIII, w dniu badania w 2023 r. byli odpowiednio w klasie VII, VIII, I oraz II klasy szkoły średniej. Taka perspektywa pozwala lepiej zrozumieć dynamikę rozwoju i zmiany, jakie zachodzą w życiu młodzieży w ciągu tych dwóch lat. Bezpośredni udział w badaniu brali koordynatorzy (nauczyciele, pedagodzy), którzy nadzorowali jego przebieg w wyznaczonych placówkach,

takich jak szkoły. Do ich zadań należało poinformowanie uczniów i rodziców o badaniu, zebranie zgód na uczestnictwo od rodziców uczniów oraz uzgodnienie harmonogramu realizacji badania. Ponadto w badaniu uczestniczyły osoby monitorujące (np. nauczyciele informatyki), które zabezpieczały prace od strony technicznej. Ich zadania sprowadzały się do przygotowania sali komputerowej, sprzętu komputerowego do przeprowadzenia ankiety oraz współpracy z koordynatorem badania w placówce.

Głównym celem badania było przedstawienie i scharakteryzowanie młodzieży szkolnej (klasy V-VIII) w najważniejszych obszarach życia społecznego, a także identyfikacja czynników społeczno-demograficznych wpływających na to zjawisko. W Raporcie uwzględniono główne czynniki społeczno-demograficzne, takie jak płeć ankietowanych (dziewczęta, chłopcy) oraz poziom klasy (V-VI, VII-VIII). Cel ten został zrealizowany poprzez szczegółowe omówienie polskiej młodzieży w następujących obszarach:

- **Szkoła:** Analizowano stosunek do nauczycieli i nauki, perspektywy i oczekiwania edukacyjne oraz szkolne i pozaszkolne relacje rówieśnicze.

Kluczowe wnioski:

W latach 2021-2023 polski system edukacji musiał stawić czoła licznym wyzwaniom, w tym skutkom pandemii COVID-19 oraz integracji uczniów uchodźczych z Ukrainy, co znacząco wpłynęło na codzienne funkcjonowanie szkół. W tych dynamicznie zmieniających się warunkach szkoły wykazały się ogromną odpornością i adaptacyjnością, co jest świadectwem ich kluczowej roli w społeczności.

Rekomendacje:

1. Wsparcie dla szkół w adaptacji do zmieniających się warunków: wyzwań, takich jak: nauczanie zdalne, integracja uczniów uchodźczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego jest w obecnych czasach kluczowe. Może to obejmować szkolenia dla nauczycieli, dostęp do zasobów edukacyjnych oraz wsparcie psychologiczne dla uczniów i personelu.
2. Rozwijanie umiejętności społecznych i kompetencji życiowych: Programy edukacyjne powinny w większym stopniu koncentrować się na rozwijaniu umiejętności społecznych, takich jak: komunikacja, praca zespołowa i radzenie sobie z emocjami, aby przygotować uczniów do skutecznego funkcjonowania w społeczeństwie.
3. Wsparcie nauczycieli jako mentorów i autorytetów: Nauczycielom należy zapewnić odpowiednie szkolenia i narzędzia, które umożliwią im pełnienie roli mentorów i autorytetów, wpływając pozytywnie na rozwój osobisty i społeczny uczniów. Może to obejmować warsztaty z psychologii, pedagogiki i metod nauczania.

- **Rodzina:** Jako fundamentalna komórka życia społecznego, rodzina wywiera ogromny wpływ na każde pokolenie. Badano bezpośrednie relacje rodzinne, postawy wobec tradycji i przodków, wizje małżeństwa i rodziny oraz wyznawane wartości.

Kluczowe wnioski:

Współczesne rodziny są coraz bardziej zróżnicowane i elastyczne w swoim funkcjonowaniu, co jest efektem rosnącego indywidualizmu, zmian w strukturach społecznych, mobilności oraz wpływu nowoczesnych technologii. Lokalne gminy powinny zwracać uwagę na różnorodność modeli rodziny i dostosowywać swoje programy wsparcia do ich specyficznych potrzeb. Rodziny musiały wykazać się odpornością i adaptacyjnością w obliczu trudnych wydarzeń, takich jak pandemia COVID-19 czy konflikty zbrojne. Obserwuje się lekki spadek satysfakcji z relacji z ojcami/opiekunami, co wskazuje na potrzebę zrozumienia dynamiki tych zmian i wsparcia relacji rodzinnych. Stabilne i pozytywne oceny relacji z dziadkami i babciami wskazują na ważną rolę więzi międzypokoleniowych w kształtowaniu doświadczeń i wartości młodzieży. Lokalne programy wsparcia powinny uwzględniać te relacje, promując interakcje między pokoleniami jako kluczowy element budowania kapitału społecznego.

Rekomendacje:

1. Wzmocnienie elastyczności funkcjonowania rodzin: Programy wsparcia dla rodziców i opiekunów powinny skupiać się na budowaniu odporności rodzin i adaptacji do szybko zmieniającego się środowiska. Ważne jest wspieranie rodziców w zakresie umiejętności komunikacyjnych i radzenia sobie ze stresem.
2. Rozwój programów wsparcia dla rodzin wielodzietnych: Wobec spadającej liczby mieszkańców Polski i ujemnego przyrostu naturalnego istotne jest opracowanie zróżnicowanych programów wsparcia, które zaspokoją specyficzne potrzeby rodzin wielodzietnych, zapewniając im odpowiednie wsparcie materialne, organizacyjne i psychologiczne.
3. Rozwój programów wsparcia dla różnych modeli rodziny: W odpowiedzi na rosnącą różnorodność modeli rodziny zaleca się opracowanie zróżnicowanych programów wsparcia, które będą odpowiadać na specyficzne potrzeby różnych typów rodzin, w tym rodzin jednorodzinnych, wielopokoleniowych czy patchworkowych, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z niepełnosprawnościami.
4. Promocja i wsparcie więzi międzypokoleniowych: Promowanie i wspieranie relacji międzypokoleniowych w rodzinach, np. poprzez organizowanie wspólnych warsztatów czy zajęć dla dziadków, rodziców i dzieci, może przyczynić się do lepszego zrozumienia wartości i tradycji rodzinnych oraz budowania kapitału społecznego

• **Zdrowie – spędzanie czasu wolnego:** To kluczowy aspekt dla całej ludzkości. W Raporcie przedstawiono aktywność fizyczną uczniów oraz ocenę jakości życia i zdrowia.

Kluczowe wnioski:

Analiza danych pokazuje, że młodzież przejawia różnorodne preferencje dotyczące spędzania czasu wolnego: od spotkań z przyjaciółmi po aktywności fizyczne i cyfrowe. W 2023 r. spotkania z przyjaciółmi, szczególnie wśród dziewcząt z klas VII-VIII, utrzymały swoją popularność, z kolei wśród chłopców z klas V-VI wzrosło zainteresowanie sportem. Te różnorodne zainteresowania wymagają dostosowania lokalnych programów wsparcia do specyficznych potrzeb młodzieży.

Czytanie książek zyskuje na popularności, zwłaszcza wśród dziewcząt, podczas gdy korzystanie z urządzeń cyfrowych do grania w gry lub oglądania filmów odnotowuje spadek zainteresowania, szczególnie wśród starszych uczniów. Zmiany te wskazują na ewolucję preferencji młodzieży w zakresie spędzania czasu wolnego.

Wzrastająca ilość czasu spędzanego online może sprzyjać pasywnemu korzystaniu z mediów, co wpływa na różne aspekty życia młodzieży, w tym na rozwój kreatywności i umiejętności społecznych. Należy zwracać uwagę na promowanie aktywnego i zrównoważonego korzystania z mediów społecznościowych oraz Internetu.

Rekomendacje:

1. Promowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego: Zachęcanie młodzieży do angażowania się w różnorodne aktywności, takie jak: sport, czytanie czy hobby, może przyczynić się do bardziej wszechstronnego rozwoju i wzrostu satysfakcji z czasu wolnego. Lokalne programy wsparcia powinny uwzględniać te różnorodne zainteresowania.
2. Wsparcie w rozwoju umiejętności korzystania z mediów: Tworzenie i wdrażanie programów edukacyjnych promujących krytyczne myślenie i aktywne korzystanie z Internetu może pomóc młodzieży lepiej wykorzystać potencjał tkwiący w technologii w celach edukacyjnych i rozwojowych, jednocześnie zmniejszając ryzyko uzależnienia od mediów.
3. Zachęcanie do aktywności społecznej: Organizowanie grupowych aktywności pozalekcyjnych, które sprzyjają interakcji społecznej i budowaniu relacji, może wspierać rozwój umiejętności interpersonalnych oraz przyczynić się do zmniejszenia poczucia izolacji spowodowanej nadmiernym korzystaniem z mediów cyfrowych.

• **Zdrowie – aktywność fizyczna, zwyczaje żywieniowe:** W Raporcie zostały szeroko omówione zagadnienia związane z odżywianiem, spożywaniem owoców, warzyw, przekąsek, a także używaniem środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, dopalaczy, suplementów diety, napojów energetycznych i leków.

Kluczowe wnioski:

1. Świadomość żywieniowa młodzieży: Młodzież jest świadoma złożoności swojej diety, rozpoznając w niej zdrowe jak i mniej zdrowe elementy. Około 65% uczniów postrzega swoje odżywianie jako mieszankę dobrych i złych nawyków, co sugeruje przestrzeń dla dalszej edukacji żywieniowej. Lokalne programy edukacyjne powinny koncentrować się na promowaniu zdrowych nawyków żywieniowych.

2. Konsumpcja owoców i warzyw: Codzienne spożycie owoców i warzyw jest powszechne wśród uczniów, jednak w 2023 r. odnotowano lekki spadek w konsumpcji owoców. Wskazuje to na potrzebę promowania zdrowych wyborów żywieniowych i podkreślania znaczenia owoców i warzyw w diecie młodzieży.

3. Znaczenie aktywności fizycznej: Aktywność fizyczna jest kluczowym elementem zdrowego stylu życia. Młodzież angażująca się w regularne ćwiczenia fizyczne cieszy się lepszym zdrowiem fizycznym i psychicznym. Lokalne gminy powinny inwestować w infrastrukturę sportową i rekreacyjną oraz organizować wydarzenia promujące aktywność fizyczną wśród młodzieży.

Rekomendacje

Zwyczaje żywieniowe

- Świadomość żywieniowa. Raport wskazuje, że młodzież jest świadoma złożoności swojej diety. Zauważalny jest lekki spadek konsumpcji owoców. Zaleca się promowanie programów edukacyjnych dotyczących zdrowego odżywiania, które zachęcą młodzież do spożywania większej ilości owoców i warzyw.

- Kampanie edukacyjne.

Prowadzenie kampanii informacyjnych w szkołach i społecznościach lokalnych, które podkreślają znaczenie zdrowych nawyków żywieniowych, może pomóc w kształtowaniu lepszych wyborów dietetycznych.

- Zżywanie środków psychoaktywnych

Wzrost konsumpcji alkoholu. Wzrost liczby przypadków konsumpcji alkoholu wśród młodzieży jest alarmujący, szczególnie wśród chłopców starszych klas, ale też wśród chłopców i dziewcząt klas młodszych. Zdecydowanie rekomendujemy zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych, aby zwiększyć wśród młodzieży świadomość na temat ryzyka związanego z nadużywaniem alkoholu.

- Napoje energetyczne i leki bez recepty.

Rosnąca popularność napojów energetycznych i leków bez recepty może prowadzić do niepożądanych skutków zdrowotnych. Programy edukacyjne powinny obejmować informacje na temat zagrożeń związanych z zażywaniem tych substancji oraz promować zdrowe alternatywy dla poprawy koncentracji i energii.

Aktywność fizyczna

- Promowanie aktywności fizycznej. Wzrost aktywności fizycznej wśród młodzieży jest pozytywnym trendem. Można stwierdzić, że powróciliśmy do wskaźników sprzed pandemii. Należy jednak kontynuować promowanie inicjatyw sportowych i rekreacyjnych, które zachęcają młodzież do regularnego uprawiania sportu i aktywności na świeżym powietrzu.

- Infrastruktura sportowa.

Inwestowanie w lokalną infrastrukturę sportową, taką jak: boiska, siłownie plenerowe i ścieżki rowerowe, może dodatkowo zachęcać młodzież do aktywnego trybu życia.

Zdrowie psychiczne

- Wsparcie psychologiczne.

Zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego i poradnictwa dla młodzieży jest kluczowe, zwłaszcza w kontekście stresu związanego z pandemią i innymi wyzwaniami współczesnego świata, takimi jak wojna za wschodnią granicą i rosnące zagrożenie związane z naruszeniem bezpieczeństwa Polski. Programy wsparcia psychologicznego w szkołach i lokalnych ośrodkach zdrowia mogą przyczynić się do poprawy dobrostanu psychicznego młodzieży.

Prewencja i edukacja zdrowotna

- Programy edukacyjne. Decydenci powinni wspierać rozwój i wdrażanie programów edukacyjnych, które promują zdrowy styl życia, obejmując zarówno aspekty fizyczne, jak i psychiczne. Edukacja zdrowotna powinna być integralną częścią programu nauczania w szkołach.

- **Przemoc i agresja:** Problemy te wymagają szczególnej uwagi, gdyż ich niekontrolowane skutki mogą być bardzo niebezpieczne. Badanie ukazuje problem przemocy fizycznej i emocjonalnej (psychicznej) w celu zdiagnozowania tego zjawiska.

Wnioski:

1. Zwiększenie częstości występowania przemocy: Dane wskazują na zaskakujący wzrost częstości występowania przemocy wśród uczniów. Tendencja ta jest wyjątkowo zauważalna wśród dziewcząt, co może wskazywać na rosnącą regularność niepożądanych zachowań w ich otoczeniu. Lokalni decydenci powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem i opracować odpowiednie programy interwencyjne.

2. Zwiększenie doświadczeń przemocy wśród uczennic: W szczególności wśród dziewcząt odnotowano znaczny wzrost codziennego doświadczania przemocy między rokiem 2021 a 2023. Jest to niepokojący sygnał, wskazujący na potrzebę intensywniejszych działań prewencyjnych i edukacyjnych skierowanych do tej grupy.

3. Wzrost liczby świadków przemocy emocjonalnej: Dane pokazują, że zwiększyła się liczba uczniów będących świadkami przemocy emocjonalnej kilka razy w miesiącu. Oznacza to, że mimo zmniejszenia liczby bezpośrednich powinny uwzględniać potrzeby świadków przemocy.

Rekomendacje

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych: Rozbudowanie i intensyfikacja programów profilaktycznych skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców w celu zwiększenia świadomości o konsekwencjach przemocy i agresji oraz sposobach zapobiegania tym zjawiskom. Kampanie edukacyjne powinny promować zdrowe i pozytywne relacje między uczniami.

2. Rozwój umiejętności rozwiązywania konfliktów: Wprowadzenie programów edukacyjnych uczących młodzież zdrowych metod radzenia sobie z konfliktami i negatywnymi emocjami, promując przy tym pozytywne relacje międzyludzkie. Szkoły mogą organizować warsztaty i zajęcia z zakresu mediacji i komunikacji interpersonalnej.

3. Wsparcie dla ofiar przemocy: Zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego i doradztwa dla osób doświadczających przemocy, aby mogły one znaleźć bezpieczeństwo i pomoc w przezwyciężeniu doznanych traum. Lokalne gminy powinny współpracować z organizacjami oferującymi pomoc ofiarom przemocy.

Przemoc i agresja wśród młodzieży są poważnymi problemami, które wymagają kompleksowego podejścia i skutecznych działań prewencyjnych oraz interwencyjnych. Analizując wyniki ogólnopolskie w kontekście lokalnym, mamy okazję lepiej zrozumieć skalę i charakter tych zjawisk oraz opracować skuteczne strategie wsparcia. Inwestowanie w edukację, rozwój umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz zapewnienie wsparcia dla ofiar przemocy przyczyni się do budowania zdrowych i bezpiecznych społeczności lokalnych.

- **Granie w gry, korzystanie z Internetu i smartfonów:** Te zachowania dotyczą także dorosłych. Raport opisuje formy i częstotliwość korzystania z Internetu i telefonów komórkowych, co jest istotne ze względu na dynamiczny rozwój technologiczny.

Wnioski:

1. Czas spędzany na korzystaniu z gier i Internetu: Dane wskazują, że znaczący odsetek młodzieży spędza wiele godzin dziennie na graniu w gry oraz przeglądaniu Internetu. Szczególnie niepokojące jest intensywne korzystanie z tych technologii przez chłopców z klas VII-VIII, co może wpływać na ich zdrowie fizyczne, psychiczne oraz wyniki w nauce.

2. Wpływ technologii na relacje społeczne: Korzystanie z Internetu i smartfona ma zarówno pozytywne, jak i negatywne konsekwencje dla relacji społecznych młodzieży. Technologia umożliwia utrzymywanie kontaktów z rówieśnikami i dostęp do zasobów edukacyjnych. Jednak nadmierne jej użytkowanie może prowadzić do izolacji i problemów z komunikacją w realnym świecie.

3. Równowaga między czasem online a offline: Ważnym wyzwaniem jest promowanie równowagi między czasem spędzonym online a aktywnościami offline. Nadmierne korzystanie z technologii cyfrowych może prowadzić do zaniedbywania innych form aktywności, takich jak: sport, czytanie książek czy bezpośrednie interakcje z rówieśnikami.

Rekomendacje

1. Promowanie odpowiedzialnego korzystania z technologii: Rozwijanie programów edukacyjnych, które uczą młodzież odpowiedzialnego korzystania z Internetu, gier i smartfonów. Kampanie informacyjne powinny podkreślać znaczenie ograniczenia czasu spędzanego przed ekranem oraz promowania aktywności fizycznych i społecznych.

2. Wsparcie dla rodziców i nauczycieli: Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców i nauczycieli, które pomogą im wspierać młodzież w rozwijaniu zdrowych nawyków związanych z korzystaniem z technologii. Kluczowa jest również edukacja na temat zarządzania czasem online oraz rozpoznawania symptomów uzależnienia od technologii.

3. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego: Inwestowanie w lokalną infrastrukturę rekreacyjną oraz organizowanie wydarzeń i zajęć, które oferują młodzieży alternatywne formy spędzania czasu wolnego. Promowanie aktywności sportowych, kulturalnych i społecznych może pomóc zrównoważyć ilość czasu spędzanego online.

• **Podstawowe czynności życia codziennego:** Analizowano styl życia młodzieży, sposób spędzania wolnego czasu, wykonywania codziennych czynności oraz uczęszczania na zajęcia pozaszkolne.

Wnioski:

1. Sen: Jakość i ilość snu: Ogólnopolskie dane wskazują, że młodzi ludzie często doświadczają problemów ze snem, co może wpływać na ich zdrowie i wyniki w nauce. Należy monitorować, czy młodzież w lokalnych społecznościach ma wystarczającą ilość snu i wprowadzać programy edukacyjne na temat higieny snu.

2. Odżywianie: Nawyki żywieniowe: Zdrowe nawyki żywieniowe są kluczowe dla prawidłowego rozwoju młodzieży. Warto przeanalizować, czy uczniowie mają dostęp do zdrowych posiłków zarówno w domu, jak i w szkole oraz wspierać inicjatywy promujące zdrowe odżywianie, takie jak szkolne programy żywieniowe.

3. Spędzanie wolnego czasu: Aktywności fizyczne i rekreacyjne: Ważne jest promowanie aktywności fizycznej i różnorodnych form rekreacji, które wspierają zdrowy rozwój młodzieży. Należy inwestować w lokalną infrastrukturę sportową i rekreacyjną oraz organizować wydarzenia sportowe i kulturalne.

4. Korzystanie z mediów: Czas spędzany przed ekranem: Korzystanie z mediów, w tym z Internetu, gier wideo i telewizji, jest powszechne wśród młodzieży. Należy przeanalizować, ile czasu uczniowie spędzają przed ekranem i promować równowagę między czasem spędzonym online a aktywnościami offline.

5. Relacje rówieśnicze: Znaczenie relacji społecznych: Relacje z rówieśnikami są ważnym elementem życia młodzieży, wpływającym na ich rozwój społeczny i emocjonalny. Warto wspierać programy, które promują zdrowe i pozytywne interakcje między uczniami.

Rekomendacje

1. Promowanie zdrowych nawyków: Programy edukacyjne: Wdrażanie programów edukacyjnych dotyczących zdrowego stylu życia, obejmujących tematy, takie jak: higiena snu, zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna i zarządzanie czasem spędzanym przed ekranem.

Kampanie informacyjne: Prowadzenie kampanii informacyjnych, które podnoszą świadomość młodzieży i ich bliskich na temat znaczenia zdrowych nawyków codziennych.

2. Wsparcie dla rodzin i szkół:

- Infrastruktura i zasoby: Zapewnienie szkołom odpowiednich zasobów i infrastruktury, w tym: zdrowej stołówki, miejsc do aktywności fizycznej i dostępu do wsparcia psychologicznego.
- Warsztaty i szkolenia: Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców i nauczycieli, które pomogą im wspierać młodzież w rozwijaniu zdrowych nawyków i radzeniu sobie z wyzwaniami codziennego życia.

• **Praca i ekonomia:** Finanse są ważne dla młodych ludzi, podobnie jak dla dorosłych, chociaż w innym wymiarze. Raport porusza kwestie związane z finansami młodzieży, ich wydatkami oraz postawami wobec sukcesu zawodowego i pracy zarobkowej.

Wnioski:

1. Wpływ pracy na młodzież: Podejmowanie przez młodzież pracy świadczy o rozwoju odpowiedzialności oraz etosu pracy. Intensywna praca może jednak negatywnie wpływać na rozwój psychofizyczny młodych osób. Decydenci powinni monitorować, czy młodzież w ich społecznościach ma możliwość łączenia pracy z edukacją w sposób zrównoważony.

2. Edukacja ekonomiczna: Edukacja w zakresie zarządzania finansami rozpoczyna się w szkole, gdzie uczniowie uczą się podstaw ekonomii i zarządzania budżetem. Należy wspierać inicjatywy edukacyjne, które promują świadomość finansową od najmłodszych lat, przygotowując młodzież do odpowiedzialnego zarządzania własnymi finansami.

3. Pragnienie samodzielności finansowej: Młodzież wykazuje silne pragnienie samodzielności finansowej i konsumpcji. Istotne jest, aby wspierać programy edukacyjne uczące odpowiedzialnego zarządzania finansami, co pozwoli młodzieży osiągnąć niezależność finansową.

Rekomendacje

1. Rozwijanie umiejętności zawodowych: Tworzenie programów wspierających rozwój umiejętności zawodowych i etosu pracy, ucząc jednocześnie młodzież równowagi między pracą a edukacją. Można to osiągnąć poprzez organizowanie warsztatów, kursów oraz możliwości zaangażowania w wolontariat.

2. Wzmocnienie edukacji finansowej: Szkoły oraz organizacje sektora publicznego powinny wprowadzać kompleksowe programy edukacji finansowej, które nie tylko nauczą podstaw ekonomii, ale także umiejętności zarządzania finansami osobistymi, oszczędzania i inwestowania.

3. Wsparcie w dążeniu do samodzielności finansowej: Organizacje edukacyjne i społeczne powinny oferować programy i warsztaty, które pomogą młodym ludziom zrozumieć wartość pieniądza, nauczą ich odpowiedzialnego budżetowania oraz rozumienia konsekwencji decyzji finansowych.

• **Kapitał społeczny:** To hasło jest często używane do opisywania umiejętności społecznych i grupowych, które różnią się między społeczeństwami. W Raporcie omówiono także kwestie związane z zaufaniem społecznym, patriotyzmem, patriotyzmem lokalnym, moralnością i religijnością młodzieży.

Wnioski:

1. Kapitał społeczny jako klucz do zrozumienia dynamiki życia społecznego: Kapitał społeczny odgrywa istotną rolę w zrozumieniu mechanizmów społeczno-ekonomicznych oraz różnorodności rozwoju społeczności. Edukacja w zakresie zaufania społecznego, gotowości do pomocy oraz zaangażowania obywatelskiego jest niezbędna w celu budowania silnych, zintegrowanych społeczności.

2. Zmiany w religijności i praktykach religijnych: Obserwuje się spadek liczby młodzieży identyfikującej się jako wierząca i praktykująca, co może wpływać na kształtowanie kapitału społecznego. Relacja z religią, mimo zmieniających się trendów, nadal może wpływać na wartości i normy społeczne wśród młodzieży.

3. Wzrost permissywności moralnej i niepewności w kwestiach etycznych: Rosnący relatywizm moralny wśród młodzieży wskazuje na potrzebę edukacji w zakresie uniwersalnych zasad etycznych i moralnych. Zrozumienie i wspieranie młodzieży w kształtowaniu jasnych postaw etycznych jest kluczowe dla budowania zdrowego kapitału społecznego.

Rekomendacje

1. Wzmocnienie edukacji obywatelskiej: Wprowadzenie i rozwój programów edukacyjnych skupiających się na budowaniu kapitału społecznego, z naciskiem na zaufanie społeczne, współpracę oraz zaangażowanie w sprawy lokalne i ogólnospołeczne.

2. Adaptacja programów religijnych do zmieniających się realiów: Dostosowanie treści i form przekazu religijnego do potrzeb i oczekiwań młodzieży, biorąc pod uwagę zmieniające się konteksty kulturowe i społeczne. Wzmocnienie pozytywnego wpływu religijności na kapitał społeczny poprzez integrację wartości etycznych i moralnych.

3. Rozwój programów wsparcia w kształtowaniu postaw etycznych: Organizowanie warsztatów, debat i innych form aktywności edukacyjnej, mających na celu wspieranie młodzieży w kształtowaniu jasnych i konstruktywnych postaw etycznych, co jest ważne dla budowania silnego kapitału społecznego w przyszłości.

CHARAKTERYSTYKA BADANYCH

Badania przeprowadzone w ramach Raportu „Społeczna Diagnoza Uczniów 2023: Ewaluacja 2023 „Lustro”” objęły reprezentatywną próbę uczniów z całej Polski, w tym z gminy Sulęcín. Grupa badawcza w gminie Sulęcín składała się z uczniów czterech szkół podstawowych, która podczas analizy została podzielona na uczniów młodszych (klasy V-VI) oraz starszych (klasy VII-VIII). W badaniu uczestniczyli zarówno chłopcy, jak i dziewczęta, co pozwoliło na analizę danych w kontekście płci oraz identyfikację ewentualnych różnic w ich nawykach i preferencjach. Respondenci zostali poproszeni o ocenę swoich warunków materialnych, co pozwoliło na uwzględnienie ich wpływu na codzienne życie i zachowania młodzieży. Pod uwagę wzięto też wykształcenie rodziców. Wynikało to z chęci zrozumienia tego, jak poziom wykształcenia rodziców wpływa na nawyki i wyniki edukacyjne młodzieży. Dodatkowo zbadano aktualną grupę zawodową ojca lub matki, co pozwala na analizę wpływu różnych sektorów zatrudnienia rodziców na życie i rozwój ich dzieci. Analiza wyników wskazuje, że nawyki młodzieży oraz ich warunki życia mogą się różnić w zależności od specyfiki gminy. Lokalne czynniki, takie jak poziom zamożności, dostęp do infrastruktury edukacyjnej i rekreacyjnej oraz lokalne inicjatywy wspierające młodzież mogą znacząco wpływać na doświadczenia młodych ludzi.

Uzależnienia

Problem uzależnień jest usytuowany wysoko w hierarchii problemów społecznych. W 2024 roku szacuje się, że w Polsce około 4-5 milionów osób jest uzależnionych od alkoholu lub pije nadmiernie, a od 1 do 1,2 miliona wymaga profesjonalnego leczenia. Pomimo to, tylko około 15% z nich jest objętych leczeniem. Problemy z uzależnieniami są powszechne wśród młodzieży, gdzie badanie ESPAD z 2024 roku wykazało, że alkohol jest najczęściej spożywaną substancją, chociaż zaobserwowano trend spadkowy w porównaniu do wcześniejszych lat.

Najważniejsze statystyki dotyczące uzależnień w Polsce w 2024 roku:

- Alkoholizm:
 - 4-5 milionów osób uzależnionych od alkoholu lub nadmiernie pijących.
 - 1-1,2 miliona osób wymaga leczenia.
 - Tylko ok. 15% osób wymagających leczenia jest nim objętych.
- Młodzież:

- Alkohol pozostaje najczęściej spożywaną substancją.
- 39% 15-latków i 73% 17-latków piło alkohol w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem ESPAD.
- Obserwuje się trend spadkowy w stosunku do wcześniejszych lat pod względem spożycia, ale ryzyko nadmiernego picia wciąż istnieje.
- Narkotyki:
 - Dane z 2022 roku (z „Raportu o stanie narkomanii w Polsce”) wskazały, że ok. 5,4% populacji w wieku 15-64 lat używało narkotyków.
 - Wśród młodych dorosłych odnotowano 1,4% używania amfetaminy, a uzależnienie od niej było jednym z głównych powodów zgłoszeń do leczenia w 2022 roku.
 - Polska ma najwyższy wskaźnik eksperymentowania z amfetaminą wśród osób w wieku szkolnym (4,2% wśród gimnazjalistów i 4,7% wśród starszych uczniów), podaje poradniauzaleznienia.pl.
- Inne uzależnienia:
 - Uzależnienie od nikotyny jest najczęściej deklarowanym nałogiem (wskazanym przez co trzecią badaną osobę).
 - Objadanie się jest często wskazywane jako nałóg, zwłaszcza przez kobiety.

We wspomnianym wcześniej raporcie „Społecznej Diagnozy Uczniów – LUSTRO” dotyczącym badania przeprowadzonego wśród uczniów klas V – VIII w czterech szkołach podstawowych gminy Sulęcín na pytanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy:

- zapaliłeś papierosa,
- zapaliłeś marihuanę,
- zażyłeś dopalaczy,

wcale odpowiedziało średnio ponad 90% uczniów.

Natomiast na pytanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy:

- wypileś piwo,
- wypileś wino,
- wypileś wódkę,
- wypileś szampana,
- wypileś drinka,

wcale odpowiedziało ponad 87% uczniów.

Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej:

- zapaliłeś papierosa – nieco ponad 8% uczniów,
- zapaliłeś marihuanę – 0,72% uczniów,
- zażyłeś dopalaczy – 1,45% uczniów,
- wypileś piwo – 11,6% uczniów,
- wypileś wino – 8,7% uczniów,
- wypileś wódkę – 5,8% uczniów,
- wypileś szampana – 12,3% uczniów,
- wypileś drinka – 6,5% uczniów.

Kilka razy w miesiącu:

- zapaliłeś papierosa – 4,35% uczniów,
- zapaliłeś marihuanę – 0,0 % uczniów,
- zażyłeś dopalaczy – 0,72% uczniów,

- wypiteś piwo – 2,17% uczniów,
- wypiteś wino – 0,0% uczniów,
- wypiteś wódkę – 0,72% uczniów,
- wypiteś szampana – 1,45% uczniów,
- wypiteś drinka – 0,0% uczniów.

Kilka razy w tygodniu:

- zapaliłeś papierosa – 2,17% uczniów,
- zapaliłeś marihuanę – 0,72 % uczniów,
- zażyłeś dopalaczy – 0,0% uczniów,
- wypiteś piwo – 0,0% uczniów,
- wypiteś wino – 0,0% uczniów,
- wypiteś wódkę – 0,0% uczniów,
- wypiteś szampana – 0,0% uczniów,
- wypiteś drinka – 0,0% uczniów.

Codziennie:

- zapaliłeś papierosa – 4,35% uczniów,
- zapaliłeś marihuanę – 2,9 % uczniów,
- zażyłeś dopalaczy – 2,17% uczniów,
- wypiteś piwo – 2,9% uczniów,
- wypiteś wino – 2,9% uczniów,
- wypiteś wódkę – 2,9% uczniów,
- wypiteś szampana – 2,9% uczniów,
- wypiteś drinka – 2,9% uczniów.

Raport z przeprowadzenia diagnozy w gminie Sulęcín wskazuje, że liczba przypadków palenia papierosów i spożywania alkoholu wśród młodzieży wskazuje tendencję rosnącą, szczególnie wśród chłopców starszych klas, ale też wśród chłopców i dziewcząt klas młodszych. Zauważalne jest zwiększenie się liczby przypadków konsumpcji alkoholu w różnej formie, co wskazuje na potrzebę wzmożonych działań profilaktycznych i edukacyjnych, mających na celu uświadomienie młodzieży ryzyka związanego z nadużywaniem alkoholu.

Natomiast w porównaniu do wyników diagnozy ogólnopolskiej wskaźniki zażywania środków psychoaktywnych przez młodzież gminy Sulęcín są porównywalne, jeśli chodzi o spożycie codzienne (jedynie wskaźnik palenia papierosów przez młodzież w gminie Sulęcín jest wyższy – 4,35%, w Polsce – 3,7%). Jeżeli chodzi o spożycie mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej, wskaźniki gminne są dużo wyższe w przypadku palenia papierosów (8,7%, a w Polsce – 4,9%) i w piciu wina (8,7%, a w Polsce – 4,4%). W związku z tym zdecydowanie rekomenduje się zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych, aby zwiększyć wśród młodzieży świadomość na temat ryzyka związanego z nadużywaniem środków psychoaktywnych.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulęcínie

Zadania GKRPA określone są w Regulaminie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulęcínie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje swoje zadania w oparciu o:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Wszystkie działania i związane z nimi decyzje dotyczące realizacji programów odbywają się podczas posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zwiększanie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu realizowane jest m.in. poprzez funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy Domowej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulęcinie, a finansowany z funduszy GKRPA. Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień, współuzależnienia i przemocy domowej oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług.

Działalność Punktu Konsultacyjnego do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej w Sulęcinie

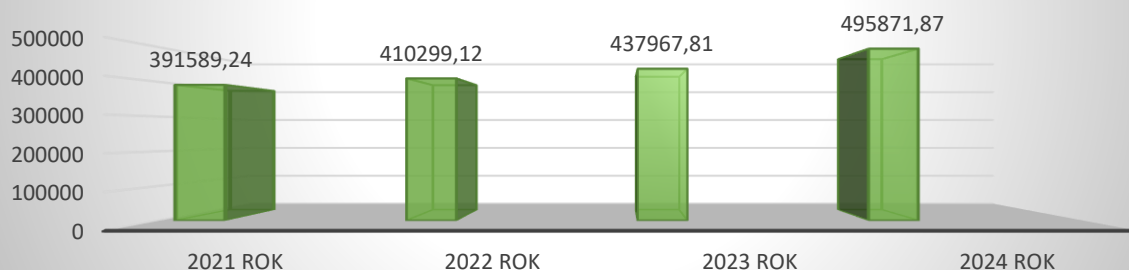
Lata	Liczba osób z problemem alkoholowym	Liczba porad	Liczba osób z problemem narkotykowym	Liczba porad	Liczba osób doznających przemocy	Liczba porad
2023 rok	56	144	15	38	37	84
2024 rok	25	75	8	30	26	90

Zadania z zakresu pomocy psychospołecznej i socjalnej rodzinom, w których występuje problem uzależnień lub przemoc domowa były realizowane głównie poprzez organizowanie czasu wolnego dzieciom pochodzącym z rodzin dysfunkcyjnych w ramach działalności 7 świetlic środowiskowych prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcinie. Na utrzymanie świetlic w 2024 r. wydatkowano łącznie 315 720,19 zł.

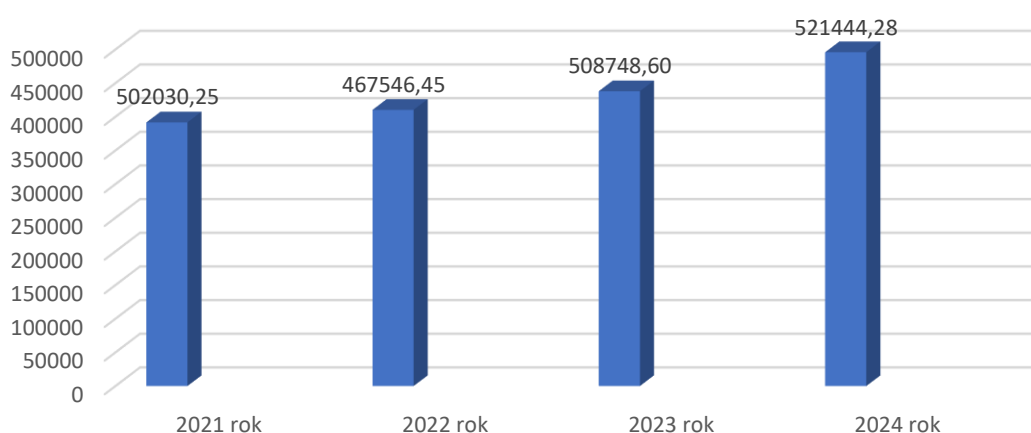
Świetlice środowiskowe działające przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulęcinie

Lata	Liczba świetlic środowiskowych	Liczba uczestników świetlic	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na działalność w utrzymanie świetlic
2023 rok	8	135	325 146,76 zł
2024 rok	7	120	315 720,19 zł

Wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę Sulęcín z tyt. opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2021 - 2024

Wysokość środków finansowych faktycznie wykorzystanych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, środki finansowe uzyskane z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w gminie Sulęcín nie są wystarczające na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Różnica środków finansowych faktycznie wykorzystanych na realizację w/w zadań pokrywana jest ze środków Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęcín. Są to głównie środki finansowe związane z utrzymaniem świetlic środowiskowych, które znajdują się w strukturach OPS.

Rynek napojów alkoholowych w gminie Sulęcín w latach 2023 – 2024

Lata	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych (sklepy)	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych (lokale gastronomiczne)	Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (sklepy)	Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (lokale gastronomiczne)
2023 rok	32	8	82	13
2024 rok	38	9	91	17

Na przestrzeni lat 2023 – 2024 liczba wniosków formalnych o skierowanie na leczenie odwykowe nie jest wysoka, a w 2024 znikoma tj. 2 wnioski. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłaszane są osoby głównie przez członka rodziny lub policję. Komisja ma obowiązek przede wszystkim motywowania osoby do podjęcia terapii dobrowolnej. W tym celu zaprasza na spotkania i przeprowadza rozmowy motywacyjno – edukacyjne. Dopiero kiedy osoba odmówi, nie współpracuje, komisja kieruje wniosek do sądu.

W 2023 r. odbyło się 8 posiedzeń GKRPA oraz 5 posiedzeń Zespołów Komisji. Przyjęto 17 wniosków o leczenie odwykowe. W ramach działalności GKRPA:

- skierowano 11 osób na dobrowolną terapię do Poradni Leczenia Uzależnień w Sulęcínie,
- skierowano 6 osób do Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie,
- umieszczono 1 osobę w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych na leczenie odwykowe,
- przeprowadzono badanie biegłych sądowych wobec 1 osoby,
- skierowano 1 wniosek do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego,
- wydano 10 opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu,
- przeprowadzono kontrole punktów sprzedaży alkoholu w 14 placówkach, w tym w 12 sklepach i 2 w lokalach gastronomicznych.

W 2024 r. odbyły się 4 posiedzenia GKRPA oraz 5 posiedzeń Zespołów Komisji. Przyjęto 2 wnioski o leczenie odwykowe. W ramach działalności GKRPA:

- skierowano 5 osób na dobrowolną terapię do Poradni Leczenia Uzależnień w Sulęcínie,
- skierowano 9 osób do Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy Domowej.

Komisja zaopiniowała pozytywnie 9 wniosków osób bądź firm ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na terenie gminy Sulęcín ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z nadmiernego spożywania substancji psychoaktywnych realizowane jest w dwóch poradniach leczenia uzależnień oraz poprzez funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy Domowej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulęcínie, z którego usług korzystają osoby z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków bądź innych środków psychoaktywnych, jak również osoby borykające się z uzależnieniami behawioralnymi. W Punkcie Konsultacyjnym porad i konsultacji udziela certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień. W 2024 roku z usług punktu skorzystało 59 osób, którym udzielono łącznie 155 porad.

ROZDZIAŁ III. CELE I ZADANIA PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Głównym celem Programu założonym do realizacji w latach 2026 - 2029 jest profilaktyka skierowana w szczególności do dzieci i młodzieży oraz zmniejszenie rozmiarów zjawiska uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych w Gminie Sulęcín.

CELE OPERACYJNE

Cele operacyjne przyjęte w Programie:

- 1) ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Sulęcín, a w szczególności dzieci i młodzieży;
- 2) redukcja szkód wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz zwiększenie dostępności i jakości ofert pomocowych dla mieszkańców Gminy Sulęcín.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel 1:

ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

1.1 Zadanie: Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z nadmiernego spożywania substancji psychoaktywnych.

Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1.1.1 Prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi substancje psychoaktywne. 1.1.2 Kierowanie osób uzależnionych na badania specjalistyczne wykonywane przez biegłego psychiatrę i psychologa w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu. 1.1.3 Wnioskowanie do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego. 1.1.4 Zapewnienie dostępności do psychoterapii indywidualnej i grupowej. 1.1.5 Zapewnienie dostępności do leczenia w systemie leczenia stacjonarnego. 1.1.6 Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcín, - Komenda Powiatowa Policji, - Poradnie Terapii Uzależnień, - Sąd Rejonowy, - Prokuratura Rejonowa, - Punkt Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej, - Całodobowe Oddziały Terapii Uzależnień	2026 – 2029

Wskaźniki:

- liczba osób zgłoszonych do GKRPA,
- liczba osób skierowanych do placówek leczenia uzależnień.

Cel 2:

UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ ORAZ OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ DOMOWĄ

2.1 Zadanie: Pomoc terapeutyczna dla dorosłych członków rodziny z problemem uzależnień oraz ich dzieci. Ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem uzależnień.

Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
2.1.1 Kierowanie osób współuzależnionych do Punktu Konsultacyjnego do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej. 2.1.2 Zapewnienie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików. 2.1.3 Prowadzenie i finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego - świetlic środowiskowych. 2.1.4 Zapewnienie i finansowanie różnych form wypoczynku np.: kolonii, obozów, wycieczek szkolnych, w szczególności dzieciom z rodzin, w których występują uzależnienia i przemoc. 2.1.5 Utrzymanie biura i obsługi GKRPA. 2.1.6 Organizacja posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz prac w Zespołach.	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcinie, - Komenda Powiatowa Policji, - Poradnie Terapii Uzależnień, - Sąd Rejonowy, - Prokuratura Rejonowa, - Punkt Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej, - Całodobowe Oddziały Terapii Uzależnień, -Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	2026 – 2029

Wskaźniki:

- liczba osób współuzależnionych korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej,
- liczba placówek wsparcia dziennego,
- liczba uczestników świetlic środowiskowych,
- liczba uczestników wypoczynku,
- liczba posiedzeń GKRPA.

Cel 3:

PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

3.1 Zadanie: Działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży.

Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
3.1.1 Prowadzenie i finansowanie na terenie szkół i placówek opiekuńczo – wychowawczych, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. 3.1.2 Organizacja i finansowanie dla młodzieży szkolnej i uczestników świetlic środ., wydarzeń sportowych promujących zdrowy styl życia. 3.1.3 Prowadzenie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wych. 3.1.4 Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych we współpracy ze stowarzyszeniami. 3.1.5 Organizowanie w szkołach konkursów wiedzy o uzależnieniach. 3.1.6 Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej w ramach pracy świetlic środowiskowych, a także podczas wypoczynku letniego i zimowego. 3.1.7 Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.	- Gmina Sulęcín, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, - Ośrodek Pomocy Społecznej, - Komenda Powiatowa Policji, - Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Sulęcín, - Szkoła Podstawowa nr 2 i im. Polskich Olimpijczyków w Sulęcín, - Szkoła Podstawowa im. Polskich Strażaków w Trzemesznie Lub. - Szkoła Podstawowa im. Żołnierza Polskiego w Wędrzynie, - Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Sulęcín - I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Sulęcín - Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych im. Unii Europejskiej w Sulęcín, - przedszkola z Gminy Sulęcín, - Związek Harcerstwa Polskiego Szczep w Sulęcín - Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sulęcín, - organizacje i stowarzyszenia promujące zdrowy styl życia wśród	2026 – 2029

	dzieci i młodzieży, - Poradnie Terapii Uzależnień w Sulęcinie, - Sąd Rejonowy, - Prokuratura Rejonowa, - Punkt Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej, - Całodobowe Oddziały Terapii Uzależnień	
--	--	--

Wskaźniki:

- liczba programów profilaktycznych realizowanych wśród dzieci i młodzieży,
- liczba uczestników programów profilaktycznych.

3.2 Zadanie: Podjęmowanie działań o charakterze edukacyjnym wobec dorosłych.

Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
3.2.1 Organizowanie spotkań dla rodziców ze specjalistami uzależnień, wspieranie ich w trudnościach wychowawczych. 3.2.2 Organizowanie i dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności i prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, wychowawców świetlic środowiskowych. 3.2.3 Realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w tym obszarze. 3.2.4 Realizacja szkoleń profilaktycznych dla kandydatów na kierowców w szkołach nauki jazdy. 3.2.5 Wspomaganie Komendy Powiatowej Policji w realizacji programów prewencyjnych, w szczególności skierowanych do kierowców. 3.2.6 Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych. 3.2.7 Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień.	- Gmina Sulęcin, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcinie, - Komenda Powiatowa Policji, - Poradnie Terapii Uzależnień, - Sąd Rejonowy, - Prokuratura Rejonowa, - Punkt Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej,	2026 – 2029

Wskaźniki:

- liczba programów profilaktycznych,
- liczba kampanii profilaktycznych.

3.3 Zadanie: Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.

Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
3.3.1 Czuwanie nad przestrzeganiem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i uchwały Rady Miejskiej w Sulęcinie z dn. 28.IV.2003 r. w sprawie ustalenia dla terenu gminy Sulęcin liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży napojów alkoholowych (Dz.Urz. Woj. Lubuskiego Nr 28, poz. 594 z 2003 r.).	- Gmina Sulęcin, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcinie, - Komenda Powiatowa Policji, - Poradnie Terapii Uzależnień, - Sąd Rejonowy, - Prokuratura Rejonowa, - Punkt Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy Domowej,	2026 – 2029
3.3.2 Informowanie społeczeństwa o istniejących regulacjach prawnych w zakresie obrotu alkoholem.		
3.3.3 Podejmowanie interwencji w przypadku łamania ustawowego zakazu reklamy alkoholu.		
3.3.4 Wnioskowanie o cofanie zezwoleń w stosunku do instytucji i osób łamiących ustalone zasady obrotu alkoholem.		
3.3.5 Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu.		

Wskaźniki:

- liczba wydanych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu,
- liczba kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Cel 4:

WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

4.1 Zadanie: Współpraca z placówkami i osobami fizycznymi działającymi na rzecz osób z problemem uzależnień i ich rodzin.

Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
4.1.1 Wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich i innych grup wsparcia. 4.1.2 Wspieranie Oddziału Terapii Uzależnień w Międzyrzeczu, Ciborzu i innych. 4.1.3 Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej.	- Gmina Sulęcín, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcínie, - Poradnie Terapii Uzależnień, - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	2026 – 2029

Wskaźniki:

- liczba grup wsparcia

Cel 5: EDUKACJA PUBLICZNA W ZAKRESIE PROBLEMATYKI UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH

5.1 Zadanie: Prowadzenie działalności promującej Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
. 5.1.1 Prowadzenie działalności informacyjnej, uświadamiającej skutki uzależnień poprzez rozpowszechnianie ulotek, drukowanie artykułów w lokalnej prasie, organizowanie spektakli teatralnych, koncertów, festynów itp. 5.1.2 Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem broszur, plakatów, ulotek z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi dotyczącymi problematyki uzależnień. 5.1.3 Rozpowszechnianie ulotek informacyjnych o funkcjonujących placówkach pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom. 5.1.4 Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej w ramach zadań Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy Domowej, w tym spotkań edukacyjnych dla kierowców oraz punktów sprzedaży	- Gmina Sulęcín, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcínie, - Poradnie Terapii Uzależnień, - placówki oświatowe gminy Sulęcín, - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, - stowarzyszenia	2026 – 2029

napojów alkoholowych. 5.1.5 Monitoring problemów uzależnień na terenie gminy Sulęcín. 5.1.6 Cykliczne umieszczanie ogłoszeń w lokalnej prasie i na stronach www. 5.1.7 Współpraca na rzecz realizacji programu profilaktyki z przedstawicielami szkół, zakładów pracy, służby zdrowia, sądu, policji, jednostek wojskowych., itp.		
--	--	--

Wskaźniki:

- liczba wydanych materiałów promocyjnych.

Beneficjenci programu

Program adresowany jest do mieszkańców gminy Sulęcín, a w szczególności do dzieci i młodzieży, osób używających, uzależnionych i współuzależnionych od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz członków ich rodzin, osób doświadczających przemocy, sprawców przemocy i ich rodzin, osób zawodowo zajmujących się profilaktyką uzależnień, pracą z osobami sięgającymi po substancje psychoaktywne, nauczycieli, wychowawców, pedagogów.

Sposób finansowania zadań Programu

Na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 są przeznaczone środki finansowe uzyskiwane z tytułu wydawania zezwoleń przez Burmistrza Sulęcína na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art.182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r., środków własnych gminy oraz środków finansowych pozyskiwanych z innych źródeł. Wydatki związane z działalnością Komisji realizowane są w oparciu o §16 ust. 1 i 2 Regulaminu działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulęcínie - Załącznik do Zarządzenia Nr OA.0050.50.2015 Burmistrza Sulęcína z dnia 8 czerwca 2015 roku w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za każdy udział w posiedzeniu Komisji lub Zespołu w wysokości:

- Przewodniczącemu Komisji – 20% minimalnego wynagrodzenia określonego Rozporządzeniem Rady Ministrów, aktualnego w dniu posiedzenia,
- Członkom Komisji – 14% minimalnego wynagrodzenia określonego Rozporządzeniem Rady Ministrów, aktualnego w dniu posiedzenia,
- wynagrodzenie przysługuje za udział w Komisji poza godzinami pracy,
- wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności potwierdzonej przez Przewodniczącą Komisji lub osobę przez niego upoważnioną.

Ocena realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 następuje po przedłożeniu Radzie Miejskiej rocznego sprawozdania.

Uzasadnienie

W związku z nowelizacją z dnia 17 grudnia 2021 r. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i wprowadziła kilka istotnych zmian dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych, samorządy gminne są zobowiązane przyjąć wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w brzmieniu nadanym przez art. 2 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw. Jeden wspólny program łączy profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych z przeciwdziałaniem narkomanii.

Po 2022 r. ustawodawca także wprowadził dalsze zmiany mające polepszyć zakres i moc społecznego oddziaływania dla ograniczenia powyższych problemów dotyczących uzależnień.

Zgodnie z przepisem art. 41 ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.), Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii może być przyjęty na okres nie dłuższy niż 4 lata.